

NENÍ TI SOUZENO

Václav Michalskij

Autor povídky: Václav V. Michalskij

Vydalo Издательство Согласие roku 2017 v knize „He судьба“, ISBN 978-5906709-4-72-1

Překlad: Václav Hrbek, 2019

Povídka je přeložena a vydána se souhlasem autora.

Text je součástí promo kampaně k románům Václava V. Michalského – Jaro v Kartágu, Osamělý je všude na poušti, Sedmnáct levých bot.

Targamannum
2019

Na koleji našeho institutu byly sprchy ve sklepě. Nelze říci, že by tam vládla absolutní špína, ale přeci jen sklep je sklep. Celková zatuchlost vlhkého vzduch, kombinovaný zápach pěny zakyslé v rozích, nedostatečně propláchnuté odpady, i když ne silné, ale přeci jen štiplavé aroma chlorového vápna, slabé světlo žlutých lampiček nad hlavou, tak nějak nevyzývaly k radosti a osvěžení, které vždy tak samo sebou koupání doprovází.

Na podzim a v zimě prvního ročníku jsem ještě znal Moskvu dost špatně, a nenapadlo mne jít někam do městských lázní. Do léta jsem se ve městě rozkoukal a začal chodit do slavných Selezněvských lázní.

Dobře si ten půlden prvního červnového dne pamatuji. Jakmile jsem se probudil, sladce jsem si protáhl celé tělo, a s potěšením ucítil, jak mne bolí svaly na krku, zádech, rukou a nohou. Bylo dobře, že jakmile jsem se vrátil na kolej s prvními zvuky ranní hymny, hned jsem se šel osprchovat, a hlavně jsem si postál pod proudem velmi horké vody. Již náš arménský trenér říkal: „Po slušné zátěži, děcka, je to nedůležitější horká sprcha. Čím teplejší, tím lepší.“

Nevrátil jsem se z tahu, ale po velkém čtyřosém vagónu cementu, který jsme vykládali v šesti. Pytle jsme tahali z vagónu na nákladák s otevřenou zadní sajtou, který řidič přistavil přímo k odsunutým dveřím. Tentokrát se nám zadařilo. Cement nebyl nasypáný halabala, což se někdy stávalo, ale ve vysoké kvalitě v pevných papírových pytlích po padesáti kilogramech. První hodina nošení, to byla pohoda. Ale postupně byl každý pytel těžší a těžší. K ránu jsme byli rádi, že je konec a trochu se motali. Nám, studentům, platili ihned po práci. Z nějakého důvodu tomu zaměstnavatelé říkali „úkolově“. Platili bez průtahů hotovými penězi na ruku. Už v lednu jsem se náhodně přifařil ke studentům ze sousedního institutu, kteří po nocích vykládali vagóny. Obvykle jsme pracovali dvakrát v týdnu. Platili nám každému 25, 30, a někdy i 35 rublů za noc. Vezmu-li v úvahu, že moje stipendium bylo 25 rublů za měsíc a cesta metrem stále 5 kopějek, vydělávali jsme velmi dobře. Víím, že vzpomínat na staré ceny je příznak stáří, ale zato je to skvělá lekce z historie a ekonomie dohromady.

Již v dubnu jsem mámě napsal, že jsem vyměnil všechno z vojny za civil, a tudíž nepotřebuji, aby mi posílala peníze. A kdyby něco, tak i sám nějaké pošlu. Máma mi napsala, abych se nerozptyloval vyděláváním a víc myslel na studium, a jako vždy vložila mezi stránky dopisu tři rublovou bankovku. Máma se velmi bála, že nedokončím školu. Já jsem možná zapomněl, ale ona si přeci krásně pamatovala, že její synáček je věčný čtyřkař, dokonce propadlík a povalečů král.

Máma se obávala o moji budoucnost. Táhlo mi na dvacet tři, měl jsem za sebou službu v armádě. K údivu všech příbuzných a známých jsem přímo z vojny postoupil do v té době slavného Moskevského institutu, ničeho se nebál a věřil v to nejlepší!

„Chtělo by to jít do lázní,“ zamyslel jsem se, protahovaje se znovu a znovu, „a koupit si do nich v GUMu novou košili.“ Bílé košile s dlouhými rukávy byly již tehdy mou slabostí, kterou mám dodnes.

Polyethylenové tašky jsme u nás v zemi tenkrát ještě neměli, a tak si lidé vystačili s novinovými svitky nebo síťovkami. Když jsem si připravil noviny, vlezl jsem do naší společné skříně pro čisté spodní prádlo, ale ukázalo se, že už žádné nemám. *„No, tak dobře, koupím si nové,“* rozhodl jsem se, prohlížeje si neustlané postele mých spolubydlících a vzpomněl si, že dnes je nějaká důležitá konzultace v institutu, a tak asi ráno běželi, div se nepřerazili. Ani ve škole, ani v institutu mne předzkouškové konzultace nevzrušovaly, vždycky jsem se spoléhal na náhodu. Armádně přesně jsem si ustlal postel, šel se umýt a nalehko odjel do města.

Koupil jsem v GUMu vše potřebné, dokonce malé froté ručníky. Vznikl z toho nevelký novinový svitek. A když jsem si bral nádhernou sněhobílou jugoslávskou bavlněnou košili za

7 rublů, podáváje ji v továrním balení, plnoštíhlá namalovaná prodavačka se dobrosrdečně zeptala:

„Na svatbu? Předvést se před nevěstou?“

Zasmál jsem se a odmítavě zakroutil hlavou, ale něco se mi sevřelo v hrudníku, něco radostného a slibného.

„Vidím, že v bílé budeš fešák!“ smutně utrousila.

Ještě neskončil pracovní den a Selezněvské lázně mne přivítaly prakticky prázdné. Vlastně zde bylo všechno, co v našich sprchách. Voda, pára i mýdlová pěna. Téměř jedno a to samé, ale nemělo to nic společného. Zaprvé, v Selezněvských lázních bylo světlo a hodně vzduchu. Zadruhé, ohavně to tam nepáchlo, protože všechny odpady a všechny tajné koutky byly vymyty, jak měly být. Zatřetí, všichni návštěvníci se na sebe důvěřivě usmívali, neviděl jsem tam opilce a ani jednou neslyšel, že by se někomu vůbec něco ztratilo. Za čtvrté..., začtvrté bylo to nejdůležitější – velká sauna, kde to vonělo dubovými a březovými větvíčkami, a když podávali pivo, celá se naplnila horkým aromatem, který bylo neobyčejně povzbudivý.

Když jsem šel do sauny, koupil jsem si březovou metličku a těšil se, že se pořádně propařím. Mé naděje se potvrdily. Jak to obvykle v Selezněvských lázních bývalo, občas se tam pařili armádní sportovci, přesněji řečeno trenéři a obslužný personál, protože všichni pánové byli v letech, v každém případě z mého tehdejšího úhlu pohledu.

„Dej se do toho vojáku,“ podal mi v sauně svou březovou metličku úplně plešatý stařík s hluboko zapadlými očima na udřené tváři a neuvěřitelně mladým tělem s tak vyrýsovanými svaly, že jsem si vzpomněl na obrázek Leonarda da Vinci, na kterém je namalovaný tentýž mladík s tváří starce, nebo stařec s tělem mladíka, olympionika.

Nevím, jak poznal, že jsem byl ještě nedávno voják, ale strefil se.

Stařík si lehl na lavičku, a já jsem se s metličkou snažil, co to šlo.

„Šlehej, vojáku, šlehej od pleše až k patám! Přesně tak, šikulo!“

Pak šlehal metlou on mě, a dělal to poctivě, jak se má. Nebylo v tom umění, ale mistrovství.

Když jsem se nakonec začal oblékat, cítil jsem, že se užuž vznesu nad kachličkovou podlahou. Jako poslední jsem si oblékl bílou košili jugoslávské výroby, kterou jsem s obtížemi zbavil spousty ostrých špendlíků. Ohrnul jsem rukávy nad loket, vzal si balíček se spodním prádlem a vydal se k východu.

Připadalo mi, že je v sauně světlo. Ale opravdové světlo bylo venku! Když jsem došel ke krytému vchodu, slunce mne přinutilo mžourat. A když jsem otevřel oči, najednou jsem uviděl dívku a v ten samý okamžik spatřil, jak mi ji dav, který se vyhrnul z metra, vynesl naproti. Pracovní den před chvílí skončil, a tak lidé spěchali domů.

V té době jsem měl oči jako ostrůž a najednou jsem uviděl, že zrzavé děvče s vlasy s pěšinkou uprostřed a holým čelem jako madona se dívá přímo na mě z očí do očí. Ano, dívá se na mne a nad její hlavou září maličká, ale vybarvená duha – nejdříve nafialovělá, potom promodralá, modrá, zelená, žlutá, oranžová, a nakonec, červená, pokud byste se dívali zespoda nahoru. Přesně takhle čistou a jasnou duhu jsem jednou viděl po červnovém dešti nad nedozírnými vinohrady mého dětství. Vysoko na nebi ležela mezi horami a mořem vysoká zářící duha, ve které svítilo všech osm barev v netknuté čistotě. Tehdy mi bylo šest let, do té doby jsem podobnou duhu neviděl, a teď jsem ji měl najednou zase před sebou. Plula mi v davu naproti a neodtrhávali jsme od sebe oči. Hleděli jsme si do očí jako u vytržení. Lidský proud ji nesl přímo ke mně a já jsem stál u východu z lázní jak na kapitánském můstku a věděl, že užuž,

za několik sekund, za jejího plného souhlasu, ji vyrvu z davu a ona se stane mou a já budu její na celý zbytek života.

Mladá zrzavá dívka v květovaných modrých šatech s nabíranými rukávy, se slabýma opálenýma rukama. Dav ji donesl úplně blízko, prohlédl jsem si široce otevřené šedé oči, které na mne pohlédly vyzývavě, s důvěrou a nadějí. Připravil jsem se seběhnout po schodech.

„Občane! Zapomněl jste si trenky!“ vyběhl najednou z lázní rozpařený polonahý masér, a obrátiv si mne obličejem k sobě, vrazil mi do ruky zmačkaný balíček z novin.

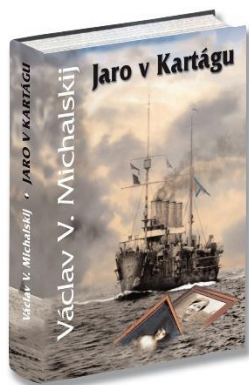
Nepamatuji se, jak dlouho jsem stál strnulý s tímhle hloupým balíčkem. A když jsem se nakonec probral, protékal přede mnou úplně prázdný, tupý dav, který nebyl naplněn její přítomností. Tlačel se mezi lidmi a vyvolává jejich hněv, běžel jsem potřebným směrem. Ale tu mi přehradily cestu dva dlouhé vagóny zvonících, přeplněných tramvají, které přijely z předchozích zastávek z opačného směru. Ve zmatku jsem se zastavil. Pravděpodobně odjela v jedné z nich. Ať jsem se díval, jak jsem se díval, nikde jsem ji neviděl.

Od té doby jsem byl mockrát v Selezněvských lázních a v té uličce zkontroloval dav, který se po práci hrnul domů. Nikdy tam nebyla.

Čím jsem starší, tím častěji vzpomínám na velkou duhu, která byl od hor až po moře nad vinohrady mého dětství, a malou nad hlavou té zrzavé dívky, jež se navždy zanechala nesmazatelnou stopu v mé duši. Jako by mi Bůh ukázal, že mi nikdy nebude dáno, laskavě se ušklíbl a tiše říkal: „Není ti souzeno.“

2013

Románová sextalogie Jaro v Kartágu

Anotace

Horké Tunisko, Rusko, Francie a Československo. Čtyři země, v nichž se odehrávají osudy dvou sester, dcer admirála Carské námořní flotily.

„Jaro v Kartágu“ je prvním ze šesti románů, jehož vyprávění končí na počátku Velké vlastenecké války.

Po otcově násilné smrti jsou matka se dvěma dcerami od sebe roku 1920 v Sevastopolském přístavišti odervány davem, když se snaží nastoupit na loď a opustit Rusko zachvácené rudým morem.

Osamocená patnáctiletá Máša nedobrovolně odplouvá na bitevní lodi „Generál Alexejev“ do Tuniska. Tato inteligentní, vzdělaná a průbojná mladá dáma se ještě během cesty stane námořním

kadetem, i když tato vojenská funkce je určena jen pro mladé muže. Aby v emigraci přežila, musí se přizpůsobit. Stane se posluchačkou Námořního sboru poslední ruské eskadry v pevnosti Jabal-Kebir blízko Bizerty. Naučí se ještě arabsky a nářečí Tuaregů. Poté vystuduje matematickou fakultu na Karlově univerzitě v Praze a odjíždí do Paříže. Pracuje v různých profesích. Postupně se stane investičním bankéřkou a před začátkem Druhé světové války i poradkyní generálního guvernéra Tuniska.

Matka, Anna Karpovna, vdova po admirálovi, hraběnka, hovořící plyně několika jazyky, zůstává s roční Sašeňkou v náručí v rozervaném Rusku. Aby zachránila život sobě a své dceři, volí cestu změny jména a identity. Stává se negramotnou uklízečkou Ňurou, která mluví jen ukrajinsky. Myje nádobí a žijí v přístavku ke kotelně na dvoře jednoho velkého moskevského domu. Saša před začátkem války dostuduje zdravotní školu, prožívá svou první nenaplněnou lásku, dozvídá se své skutečné jméno a je mobilizována na frontu.

V „Jaru v Kartágu“ a jeho navazujících částech „Osamělý je všude na poušti, K radosti musí být dva, Chrám přátelství, Estomihi a Ave Maria“ vypráví spisovatel Václav V. Michalskij životní příběhy Mariji a Alexandry na pozadí historických událostí 20. století.

Více informací o románu Jaro v Kartágu – [zde](#)

Václav Hrbek, 2019